

Datum
2014-09-25
Ert datum
2014-06-02

Dnr
93/2014
Er beteckning
A2014/1359/A

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Åtgärder mot felaktiga utbetalningar inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (SOU 2014:16)

Utredningen lägger förslag inom två övergripande områden. Inom det första området föreslås ett antal förändringar med syftet att förbättra regeringens styrning av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Exempelvis betonas behovet av mer enhetliga regler för olika former av arbetsgivarstöd och kompletterande aktörer. IFAU:s huvudsakliga synpunkter på detta område kan sammanfattas på följande sätt:

- IFAU delar bedömningen att Arbetsförmedlingen bör ges mandat att göra arbetsmarknadspolitiska bedömningar vid nystartsjobb och yrkesintroduktionsanställningar
- IFAU ser vissa problem med upphandling och utlysning av större projekt inom sysselsättningsfasen
- IFAU är positivt till mer enhetliga regler för olika typer av arbetsgivarstöd och kompletterande aktörer

Det andra området berör Arbetsförmedlingens interna arbete och berör en sammanhållen kontrollpolicy och kontrollstruktur. Motivet för och konsekvenserna av dessa frågor ligger till stora delar utanför IFAU:s kompetensområde, varför IFAU avstår från att kommentera på detta område.

Nystartsjobben och övriga anställningsstöd

Flera studier har visat att subventionerade anställningar, såsom anställningsstöd och nystartsjobb, kan vara ett bra verktyg för att få arbetslösa tillbaka i arbete (Forslund & Vikström 2011; Forslund, Johansson & Liljeberg 2004; Liljeberg, Sjögren & Vikström 2012). Ett potentiellt problem är dock att dessa åtgärder kan tränga undan vanliga osubventionerade jobb. Exempelvis fann Liljeberg, Sjögren och Vikström (2012) att ungefär 63 procent av alla nystartsjobb är undanträngning av jobb som skulle kommit till stånd i gruppen långtidsarbetslösa även utan nystartssubventionen. Undanträngning är svår att undvika men kan ses som mindre problematisk (och är troligen mindre på lång sikt) om insatserna riktas till dem som har svårast att finna arbete. Eftersom nystartsjobben är utformade som en "rättighet" är det möjligt att personer som

egentligen har goda möjligheter att hitta arbete kan ta del av subventionen. IFAU gör därför bedömningen att det är rimligt att Arbetsförmedlingen ges mandat att göra arbetsmarknadspolitiska bedömningar vid nystartsjobb och yrkesintroduktionsanställningar.

Aktörer inom sysselsättningsfasen

Det ligger inte inom IFAU:s kompetensområde att kommentera exakta regler för upphandlingar och utlysningar inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin. Däremot kan det ur ett generellt perspektiv vara värt att lyfta fram tre argument för att de insatser som ges bör likna vanligt arbete. De två första argumenten är giltiga om målet med insatserna är att skapa varaktigt meningsfull sysselsättning: (i) "riktiga" arbetsuppgifter upplevs sannolikt som mer meningsfulla, och (ii) bidrar rimligen mer till samhällsekonomin. Det tredje argumentet är bara relevant i den utsträckning syftet med insatsen är att öka chanserna att hitta arbete: forskningen visar att chanserna ökar mest om sysselsättningen inom programmet liknar vanligt arbete (Calmfors, Forslund & Hemström (2002); Forslund och Vikström (2011)).

Det förefaller rimligt att möjligheterna att erbjuda insatser som liknar vanligt arbete kan vara mindre hos anordnare där en väldigt stor andel av de anställda är i sysselsättningsfasen eller är anställda genom olika former av arbetsgivarstöd. Ur detta perspektiv finns därför nackdelar med större projekt, upphandlingar och utlysningar inom sysselsättningsfasen.

Enhetligt regelverk och kvantitativa mål

Utredningen diskuterar ett antal områden som skulle gynnas av mer enhetliga regler. Ett exempel är de grundläggande krav som ställs på arbetsgivare som ska få arbetsmarknadspolitiskt stöd. Ett annat exempel är reglerna för kompletterande aktörer inom olika delar av Arbetsförmedlingens verksamhet. IFAU delar utredningens analys att enhetlighet och genomskinlighet kan underlätta kontroll och minska antalet felaktiga utbetalningar.

I detta ärende har generaldirektören Olof Åslund beslutat. Fil dr. Johan Vikström har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också biträdande chef Anders Forslund deltagit.

Olof Åslund

Johan Vikström

Referenser

Calmfors L, A Forslund och M Hemström (2002), "Vad vet vi om den svenska arbetsmarknadspolitikens sysselsättningseffekter?", IFAU Rapport 2002:8

Forslund A och J Vikström (2011) "Arbetsmarknadspolitikens effekter på sysselsättning och arbetslöshet – en översikt" IFAU Rapport 2011:7

Forslund A, P Johansson och L Liljeberg (2004) "Anställningsstöd - en väg från arbetslöshet till arbete?", IFAU Rapport 2004:17

Liljeberg L, A Sjögren och J Vikström "Leder nystartsjobben till högre sysselsättning?", IFAU Rapport 2012:6

